

Jak (ne)být pokusným králíkem při soudní reorganizaci podniku

Na trhu se dnes pohybuje velké množství firem, které vykazují nedostatečný obrát a klesají jim výnosy a marže. Obchodní společnosti a družstva ztrácejí schopnost splácet přijaté úvěry a současně nemohou získat nové. Jejich manažeři hledají způsob, jak udržet provoz podniku. Řešením může být reorganizace, tedy změna majetkové anebo kapitálové struktury korporace v insolvenčním řízení.

Management firem zpravidla nemá dostatečné zkušenosti s krizovým řízením. Někdy spoléhá na pokyny věřitelských bank. To je rizikové jak pro banky, tak pro firmy. Z pohledu firem platí, že zájem bank nemusí být shodný s jejich zájmy. Může směřovat jen k rychlému vrácení úvěrových prostředků. Bankám zase hrozí, že je soud vyhodnotí jako ovládající osoby, když se budou aktivně účastnit mimosoudní restrukturalizace firmy. Toto riziko se ukázalo se všemi negativními důsledky při insolvenční Oděvního podniku v Prostějově.

Role bank a jiných poskytovatelů úvěrového financování je důležitá. Podnik ohrožený úpadkem ale musí hledat řešení krizové situace hlavně sám. Manažeři musejí přijmout vlastní opatření k ozdravení podniku, aby uchovali jeho hodnotu pro majitele společnosti a věřitele. Vnitřní pohled na kondici firmy může být zkreslený. Přání bývá otcem myšlenky. Má-li reorganizace splnit svůj účel, vyžaduje nezávislou objektivní analýzu situace. Základním předpokladem efektivního řešení a ochrany před firemními i osobními riziky je správné vymezení právního rámce prováděných změn. Zejména je třeba správně vyhodnotit, zda je ještě možná neformální restrukturalizace, nebo je

Reorganizaci lze vnímat jako oddlužení podnikatelů. Na rozdíl od občanů, kteří se oddlužují, manažeři, majitelé a věřitelé korporací ani investoři zatím neobjevili výhody tohoto řešení.

nutné zahájit insolvenční řízení a postupovat cestou soudní reorganizace podniku.

Podnik v úpadku nesmí provádět restrukturalizaci mimo insolvenční řízení. Když ji provádí, mívá to negativní důsledky. Uzavírané smlouvy jsou neúčinné. Fúze a přeměny se zastavují podáním insolvenčního návrhu. Až pět let zpětně může být převedený majetek zahrnut do insolvenčního řízení. Rizika nedovolené restrukturalizace dopadají nejen na korporace, ale také na konkrétní osoby, které za ně jednájí. To se týká jak managementu, tak všech osob, které s firmou realizovaly příslušné transakce. Nový zákon o obchodních korporacích zavádí také ručení majitelů za závazky korporace.

V poslední době prudce roste nejen počet osobních bankrotů, ale zvyšuje se i počet firemních úpadků. Ty sice nerostou tak rychle jako osobní bankroty, ale postihují větší počet věřitelů, zvyšují nezaměstnanost a způsobují druhotnou platební neschopnost. Osobní bankroty rostou z jednoduchého důvodu. Lidé zjistili, že jsou pro ně výhodné. Když je člověk zadlužený a není schopen splácet své závazky, oddlužení mu dává možnost uhradit jen část závazků a zbytek se mu odpustí. Na to už lidé přišli.

Podnikatelé si často neuvědomují, že mají k dispozici podobné řešení. Jde právě o soudní reorganizaci podniku, kterou lze vnímat jako oddlužení podnikatelů. Firma může dosáhnout odpuštění části svých závazků na základě soudem schváleného reorganizačního plánu. Využívá se to ale zatím jen málo. Proč? Hovoří se o byrokracii a zdlouhavosti soudního řízení. Praxe ale ukazuje, že průtahy nej-

častěji působí základní neznalostí účastníků řízení. Ti si neuvědomují, že soudní proces má prostě jiná pravidla než mimosoudní řešení.

Při kvalitní přípravě soud rozhodne o povolení reorganizace do patnácti dnů od podání insolvenčního návrhu a navíc ustanoví insolvenčním správcem osobu, určenou reorganizačním plánem. Reorganizace, která je provedena včas, omezuje firemní i osobní rizika manažerů a majitelů korporací, zvyšuje naději věřitelů na uspokojení jejich pohledávek a vytváří také prostor pro investory. Ti mohou získat profit z korporací v úpadku tím, že v bezpečném právním rámci koupí oddlužený podnik bez potřeby provádění náročného due diligence, nebo že vstoupí do kapitálové struktury oddlužené korporace. Mohou také jen poskytnout bezpečné úvěrové financování s prioritním právem na vrácení poskytnutých prostředků s dohodnutým úrokem.

Odpověď na otázku, proč se u nás zatím moc nevyužívá možnost soudní reorganizace podniků, je jednoduchá. Na rozdíl od občanů, kteří se oddlužují, manažeři, majitelé a věřitelé korporací ani investoři zatím neobjevili výhody tohoto řešení.

Co potřebujete, abyste využili výhod reorganizace? Myslím, že důležité jsou tři věci. Tou první jsou praktické zkušenosti v oblasti podnikové ekonomiky, zejména z oblasti řízení pracovního kapitálu, tedy práce s oběžným majetkem a krátkodobými závazky. Velkou výhodou jsou zkušenosti s krizovým řízením pracovního kapitálu podniku v režimu insolvenčního práva. Druhou věcí je přijetí faktu, že reorganizace insolventního podniku může legálně probíhat jedině v rámci insolvenční-

ho řízení. To je soudní proces, který vyžaduje podrobné národní právní znalosti. Probíhá-li insolvenční řízení u českého soudu, musíte dobře znát reálnou praxi českých soudů. V řízení můžete mít jen jednoho právního zástupce. A z toho plyne třetí důležitá věc, která se podceňuje nejvíce. Odbornost a zejména praktické zkušenosti advokáta, kterého pověříte zastupováním, ovlivní zásadním způsobem výsledek reorganizace. Právo se stalo profesí specializací. Advokát, který se zaměřuje na určitý obor, má o něm více informací. Ví „o něm všechno“, a jedná rychleji a efektivněji než ten, kdo ví „o všem něco“. Čas a kvalifikovaný postup je při úpadku korporace klíčový. Než doplníte svůj tým o advokáta pro zastupování v insolvenčním řízení, ptejte se proto na jeho konkrétní zkušenosti v oblasti českého insolvenčního práva. Ptejte se na konkrétní řízení, ve kterých zastupoval a ověřte si to z veřejného insolvenčního rejstříku. Pro úspěch soudní reorganizace nestačí jen standardizované právní znalosti. Je to sofistikovaný ekonomicko-právní proces, kde se vám snadno stane, že zaplatíte za pochybné privilegium stát se pokusným králikem. ●

JUDr. Michal Žižlavský,
advokát, člen Legislativní rady vlády
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

MÁTE PRÁVNÍ PROBLÉM?

VYŘÍDÍME ZA VÁS!

UHRADÍME NÁKLADY!

A UŠETRÍME VÁŠ ČAS!

VAŠE CESTA K PRÁVU!

D.A.S. pojišťovna právní ochrany a.s.

BB Centrum, budova β,

Vyskočilova 1481/4, 140 00 Praha 4

Bližší informace naleznete na www.das.cz nebo volejte **800 10 55 10**

The legal protection insurer of **ERGO**

Insolvence a restrukturalizace

- služby insolvenčních správců a advokátů
- restrukturalizace korporací
- akvizice v insolvenci
- zastupování věřitelů
- majetkové spory
- obrana dlužníků
- expertizy

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

